

3/15 MAIU 1848.

— CU PRILEJUL MARILOR SERBĂRI DIN BLAJ. —

Duminecă, 15 Mai, vor avea loc la *Blaj* (în Ardeal) mari serbări întru pomenirea zilei mărețe de 3/15 Mai 1848, când pe câmpia Târnavei denumită de aci înainte „*Câmpia libertății*,” 40 mii de Români au rupt lanțurile iobăgiei. Cu acest prilej al sărbătoririi celei de a 79 a aniversării a istoricele zile, azi mai mult decât oricând, se cuvine să ne smulgem din mijlocul frământărilor de toate zilele pentru ca să reîmprospetăm aducerea aminte de străluciții noștri înaintași sub conducerea căroră, înainte cu 79 de ani, hotărârea alor 40 mii de iobagi a sfărmat jugul sclăviei care făcuse cerbice groasă pe grumazii noștri și a rupt lanțurile grele ale iobăgiei unui neam întreg.

Când pe acea vreme la Budapesta, — capitala celui mai îngâmfat popor din câte cunoaște istoria lumii, — veselile se țineau lanț, în tinuturile locuite de poporul nostru glonț de armă stingea viața fecioarelor noastre, cari nu se aplecau poftelor beștelilor ungurești; când Budapesta se scâldea în strălucirea orbitoare a luminelor de paradă, în tinuturile noastre zbiri stăpânirii ungurești loveau cu cravașa (gârbașul) peste corpul mamei, cari în Dumineci și sărbători „îndrăsneau” să aprindă câte un muc de luminare pe mormântul fiicelor lor batjocorite și pe urmă ucise de bestiiile nesătule; când Budapesta răsuna de chiotele sălbatice ale celor îmbătați din cupa veseliei, în tinuturile noastre gemetele și strigătul de durere a sclavilor din colibe streătăi liniștea nopților.

Când Budapesta îmbrăca haină de mătășă bătută cu pietre scumpe și când lăzile stăpânitorilor, pripășiți aici de prin pustiriile Asiei, se prăbușeau sub greutatea averilor furate din glia noastră strămosească, noi Români, urmașii celui mai nobil neam din lume, cerșeam pela porțile străinilor și pe corpul nostru curgeau zdrențele.

Pe acele vremuri slujitorii altarelor noastre erau legați în lanțuri, dacă „îndrăsneau” să propovăduiască Evanghelia românească, iar dascălii, sârmanii noștri dascăli, cari noaptea la lumina o-paițului, „îndrăsneau” să ne învețe slova românească, erau prinși, ferecați în lanțuri și aruncați în beciuri cu cei din urmă tâlhari.

Asta era soarta neamului nostru, pe acele vremuri.

Și, toate acestea pentru ce a trebuit să le suferim? Pentru că stăpânitorii au vrut să ne despoaie de limba și credința noastră strămosească, au vrut să ne desbrace de ființa noastră națională, ca să pierim ca neam și apoi ei să cuprindă cea din urmă brăzduță ce ne-a mai rămas.

Iată, deci, cauzele cari au provocat la înzaintașii noștri ținerea marelui adunări de pe „*Câmpia libertății*” dela Blaj. Ce a urmat după aceasta, se știe: trunchii ci-reșilor se prefăcure în tunari, coasa și ferul plugului se prefăcure în arme și, astfel, prin sânge, care a curs în râuri pe șesurile noastre furate, neamul românesc și-a răscumpărat moșiile și slobozenia care atâta amar de vreme i-a fost încătușată.

Andrei Murășianu, care ai trimis electrica ta strigare „Des-teaptă-te Române!” peste întreaga întindere a tinuturilor noastre, trezind și turnând însuflețirea în sufletele robilor; *Simeon Bărnuțiu*, propovăduitorul Evangheliei noastre naționale; *Petru Maior*, *Șincai* și *Micu-Klein*, cari prin desgroparea adevărului istoric asupra obârșiei noastre ați arătat calea care ne-a dus neamului de iobagii, la urcușul mândriei și măriei; *Avram Iancu*, fainicul rege al munților noștri, care împreună cu vitejii tăi tribuni *Axente Sever*, *Bateanu*, *Balint*, *Corcheș* și atâția alții, la cari cu asemenea mândrie s'a alăturat și *Pelagia Roșu*, viteaza moață; — și voi toți marii mucenici cari prin scump sângele vostru ați răscumpărat dreptul nostru la viața națională și ni-ați lăsat nouă scumpă moștenire: *limba, legea și credința românească*, precum și cea mai strălucitoare pildă de frăție și iubire de neam; voi acei frânți cu mult înainte pe roată *Horia*, *Cloșca* și *Crișan* împreună cu nepoții voștri cari în înfricoșatul războiu european și-au risipit sângele prin pustiriile întinse ale *Siberiei* și acei neîntrecuți viteji cari la *Piave* și pe pământul *Francei* ați săvârșit înfrățirea pe veci a sângelui roman; și, voi toți acei nespuse de mulți, cunoscuți și necunoscuți, cari ați fost uciși mișelește de sulița bestialului jandarm ungur și acei cari v'ați ofilit între zidurile mucegăite ale firoaselor în-

chisori ungurești, — cu toți veniți azi cu duhul vostru în mijlocul nostru. Veniți cu toți, căci azi suntem slobozi și stăpâni peste meleagurile strămosești, veniți și vedeți cum dela Nistru și până aproape la Tisa și Dunăre frații de același sînge întind azi o mare și mândră horă românească. Hora Unirei, din care numai puțini mai lipsesc, în mod vremelnic.

Azi, mai mult decât oricând, toți trebuie să ne însuflețim din simțirea care a condus pe aceia cari au săvârșit mărețul act istoric, toți să luăm învățătură dela această faptă națională.

Iar aceia dintre noi, cari împinși de frământările politice s'au abotut dela învățămintele mari și strălucite pe cari acest fapt național ni le imbie, să-și spovedască conștiința sufletului și să se silească cât mai neîntârziat ea să-și îndrepte calea înspre idealurile mărețe, cari izvorăsc din faptul istoric și național dela 3/15 Mai 1848.

Sfichiuri.

Cu privire la întrunirea ținută de național-tărăniști la Timișoara, Dumineca 2 Mai c. iată ce scrie ziarul „Universul” cu data de Miercuri 11 Mai c.

„In aceeași zi și același local s-a ținut adunarea cooperativei svăbești „Inelul de fier” care are în județ 120 sucursale.”

Așadar: în aceeași zi, în același local... reprezentanții a... 120 de sucursale.

Am înțeles!

O caracterizare spirituală a D-lui Tătărăscu: Partidul Național-tărănesc? Hm! Inchipuiți-vă c'ar vrea să treacă drept serios un individ cu joben în cap și opinii în picioare. Iată partidul național-tărănesc al D-lor Cantacuzino-Mihalache.

Cine n'a avut fericirea să vadă în ziua de Zece Mai pe la 2 1/2-3 p. m. pe un domn înalt, bine făcut și foarte elegant îmbrăcat în frac, ghete de lac și joben fiind cu mâna stângă un copil și în dreapta un pachet, și plimbându-se astfel pe jos, pe Corso, — să binevoiască a trece pe la redacție între orele 8-10 a. m. și 2-4 p. m. pentru a-i vedea poza fotografică înainte de a fi trimisă spre expunere. —

Fragment dintr-o cuvântare ținută la banchetul național-tărănist dela Timișoara. Di Atiu (fost... etc...):

„Inchin acest pahar în cinstea d-nei Sever Bocu femeia cea mai îndrăgostită de... (sgomot, rumoare, șopote)... pardon mi de cine credeți D-v... zic: femeia cea mai îndrăgostită, D-lor... de soțul său” (consternare) Textual. Papistas,

Un suflet românesc.

Ceice au asistat la conferința d-lui *Gh. Tătărăscu*, fost ministru, ținută în Arad în ziua de 10 Mai a. c. din prilejul comemorării războiului neotărăniș, au rămas adânc impresionați de calitățile oratorice, de cari dispune acest ilustru conferențiar. Nu numai că a știut să țină numerosul public timp de două ore în cea mai în-cordată atenție, ci de repetite ori a produs valuri de însuflețire prin stimularea celui mai curat sentiment național-patriotic.

Sub impresia covârșitoare a conferinței mulți se întrebau: Cum și prin ce fel de mijloace mai poate cineva să creieze astăzi, chiar și numai pentru câteva momente, o atât de curată atmosferă de înfrățire a inimilor românești? Cum am putut fi transpuși într-o astfel de revelație sufletească astăzi, când clocotesc patimile și dușmănia dintre frați, astăzi, când demagogia de tarabă degradează naționalismul curat în cel mai deșanțat politicianism?

Unii ziceau că cunoștințele profunde în materia istorică expusă,

orientarea largă în chestiunile politice și talentul oratoric de mare calibru a fost ceea ce a însuflețit întreg publicul prezent, fără considerarea la culoarea politică.

Noi credem că altundeva este a se căuta taina succesului raportat de d-l *Gh. Tătărăscu*, d-sa posedă nu numai o cultură intelectuală superioară, ci este și un suflet de cea mai perfectă armonie, spre care ar trebui să tindă toți românii buni ai zilelor noastre. Intelectualismul este complectat în d-sa prin cel mai puternic simțământ uman, prin religiozitate. Ceice l-am auzit rostind rugăciunea „Tatăl nostru” înainte de a lua masa nu am fost mirați de accentele calde și impresionante ale conferinței d-sale. D-l Tătărăscu este *Românul* adevărat, este un „creștin de român”, este un suflet rupt din sufletul nostru național.

Aviz celor ce doresc a fi conducătorii maselor populare. Numai că religiozitatea adevărată nu se poate simula... Clericus.

Urmările războiului și Valoarea partidelor politice din țară.

Pe cât de grave (grele) sunt urmările economice ale războiului, pe atât de sguuitoare sunt și cele psihologice (sufletești). A smulge oametul timeri și bărbați în floarea vârstei, din afiul familiei și din mijlocul ocupațiilor lor, și sub constrângerea unei discipline de fier a-i deda timp de 5 ani la o muncă de distrugere (nihilism), este în sine ceva, ce nici închipui nu ne-am fi putut. În întreg acest grozav răstimp să fi tu european, mândru de superioritatea ta spirituală (sufletească), scoborât pe scara civilizației până la cele mai primitive stări, să trăiești ca sălbateci prin vizuini, taverne și alte adăposturi subterane (sub pământ), îndurând tot felul de lipsuri și suferințe, fără nume, într'un timp de cea mai înaintată civilizație, ce s'a pomenit pe acest pământ! Abia acum ne dăm seama ce lucru extraordinar e aceasta constatare. E inexplicabil, că și efectele (urmările) să iese din cadrele (marginile) întâmplărilor obicnuite.

Au trecut aproape 9 ani dela terminarea războiului, adică aproape de două ori atât timp, cât a fost durat (ținut), și nici azi nu s'a așezat ordinea dorită în treburile obștești. Mai dăinuiesc și azi lipsuri și nevoi nesatisfăcute (nemulțumite) ba ce e mai mult, nici nu putem prevedea sosirea vremurilor normale, atât de dorite. Noi suntem prin continuare generația (rândul de oametul ai) jertfei. Pe măsură ce ne vom da seama de însemnătatea zilelor ce trăim, și după eforturile, ce vor fi în stare să facem, pentru asigurarea unui viitor frumos urmașilor noștri, ne vom arăta vrednici de jertfele cele mai grele și mai prețioase, ce s'au adus pentru punerea bazelor acelu viitor, și cari jertfe sunt viețile eroilor căzuți în războiu.

În vâltoarea celei mai cutremurătoare deslănțuri a energiei omenești, ce s'a întâmplat sub ochii noștri (în războiul european), nu e mirare, dacă unele suflete își vor fi pierdut echili-

brul (cumpăna). Ceice nu-si vor fi pierdut firea și ceice se vor fi demeticit mai repede din sgomotul prefacerilor lumesti, — a căror jucărie suntem, — au însă datoria de a lua de mână pe de-aproapele mai slab, năucit ori asurzit de acel sgomot, aducându-l pe drumul bun al sufletelor tari. În grozavele lupte ale ultimului războiu s'au văzut de atâtea ori cazuri, cum explodând câte o bombă ori un obuz, nu a omorât nici nu a rănit toți soldații din nemijlocita apropiere. Între cei rămași în viață s'au văzut unii deșteptați din groaza exploziei, dar bulmăciți de efectele detonației, cari rămăneau năucii pe loc, sau o luau razna pe câmpul de bătaie, fără să știe încotro fug, expunându-și viața la alte primejdii mai mari și mai multe. Precum se aflau în acele grele clipe camarazi, cari alergau în ajutorul acestor nenorociți, luându-i de mână și readucându-i cu vorbe frățești în simțiri, așa și acum, după războiu, când zăpăceala socială (obștească) mai durează încă, au cel mai tari datoria de a aduce la bună cale, pe ceice își vor fi pierdut, pentru un moment, firea.

Cu toate că oricare om, care își dă seama de imensele (foarte mari) pagube, ce le-a pricinuit războiul culturii și progresului (înaintării) general al omenirii, îl detestă (urește cu tărie), nu-l putem considera drept nebulie colectivă (a mulțimei) omenească. Iată de ce...

În cultura europeană s'au fost înstăpânit două curenți (drumuri) opuse (potrivnice), cari revindecu pe seama popoarelor, ce le însușiau, supremația (stăpânirea) culturală și economică. Acele curenți erau, ca să le numim mai pe scurt, cel al *pumnului*, adică a puterii, reprezentat de poporul german și fiul său sufletește: poporul maghiar, și al doilea era al *dreptului* reprezentat de poporul generos al francezilor, care curent fiind superior celuilalt a atras pe partea sa aderența întregii lumi civilizate. Germanii aveau

dictonul celebru (zicerea) (vestită) că puterea primează dreptul (merge na-ntea dreptului) adică pe nemțește: Macht geht vor recht! Francezii cari au vărsat atâtea sânge, în decursul veacurilor pentru îndrumarea omeniei pe căile echității și luminei pure luptând pentru libertate, egalitate și frățietate, nu au fost în stare a convinge pe cale pacifică trufia germană, — bazată pe putere, — de greșala drumului apucat, și a o duce pe căile dreptății. Ciocnirea acestor două curenți a produs în mod fatal războiul, care natural, că a trebuit să dea câștig de cauză marelui popor francez, și tuturor celorlalte popoare, cari l'au urmat în drumul civilizației, și l'au însoțit în marele proces de concepții (gânduri) lichidat în războiu terminat în toamna a 1918. Prin urmare oricât de funest (plin de nenorociri), va fi fost războiul, el a fost între împrejurările date o necesitate (trebuință) inevitabilă (de neînlaturat).

Asemenea clarificări între popoare își vor arăta efectele numai după zeci de ani, deși deja acum se poate constata (simți) schimbările binefăcătoare produse.

(Continuarea în nr. viitor).

Ministerul Justiției.

COMISIUNEA DE NATURALIZĂRI.

Conform art. 23 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, se publică următoarea cerere de naturalizare, spre știința aceluia cari ar voi să facă vre-o înțâmpinare, potrivit dispozițiilor art. 23 din zisa lege.

Domnule Președinte,

Subsemnata Claire Kenter domiciliată la sora mea d-na R. Spiro la Arad str. Cuza Vodă 33 dorind să devin cetățeană Română vă rog respectuos ca conf. art. 22 din lege să-mi acordați naturalizarea cu dispensă de stagiu.

32

Cu stimă:
Claire Kenter.

ANUNT

Se aduce la cunoștința generală, conform publicației de licitație a judecătorei Bala-Mare, publicată în Buletinul Justiției Nr. 39 din 11 Mart 1927 pag. 348, va avea loc în ziua 25 Mai 1927 ora 19 dimineața în localul Judecătorei Bala-Mare St. Criș Nr. 3 etaj ușa Nr. 6, vânzarea averii firmei Renyi Arpad Fabrică de Sticlă din Bala Mare, care se compune din:

a) clădirea fabricii de sticlă cu cuptoare, modern construită împreună cu 13 locuințe pr. 60 familii lucrătoare toate solid construite în anul 1925, un teren de 27 iug. cadastrale;

b) 7 imobile în orașul Bala Mare cari servesc pentru locuința personalului fabricii.

c) Separat se va mai licita în același zi la orele 3 p. m. pe locul fabricii, inventarul fabricii cu o valoare de estimare de 2 1/2 milioane, carei va vinde și sub prețul de estimare.

Pentru orice informațiuni în ce privește estimarea și modalitățile de plată se va adresa Consiliului de Familie al firmei Renyi Arpad. Seta Ma Piața Brătianu 19. 31.

O nouă legătură de C. I. cu Ungaria.

Miercuri la 11 crt. s'a deschis linia de cale ferată dintre Rovani (Pecica) și Bătaia, spre Ungaria având legătura directă pre Sighetin și cu ramificații de legătură în toate direcțiile în spre interior Ungariei.

Deocamdată vor circula numai pârcehi de trenuri, cu următorul itinerar:

Din Arad pleacă la ora	6 și 30 persoane
" " " " " "	10 și 18 persoane
" " " " " "	12 și 20 persoane
La Arad sosește	12 și 45 persoane
" " " " " "	14 și 15 persoane
" " " " " "	21 și 22 persoane

Trenurile de marfă nu vor circula pe aceasta linie, decât cel mai târziu.

Cetiți și răspândiți ziarul:

„Tribuna Nouă”

Cronica sanitară.

Boalele venerice.

de Dr. M.

Este o chestiune, care preocupă foarte mult nu numai autoritățile noastre sanitare, ci toată lumea civilizată, atât din punct de vedere al răspândirii lor, cât și din punct de vedere al gravității consecințelor lor.

Aceste boli, cari se mai numesc și boli lumesti erau considerate până în prezent ca niște boli trecătoare, cari apar și dispar odată cu anii tinereții, fără a se cunoaște urmările lor ulterioare în restul vieții.

Astăzi, cunoscând urmările grave ale acestor boli, ne dăm seamă de pericolul, care amenință poporul nostru, mai ales acum, când acestea boli, în urma războiului mondial au luat un caracter de adevărată boală epidemică.

Cari sunt boalele venerice? 1. Blenoragia, (sculament, triper, scurgere, gonoreea). 2. Șancru moale. 3. Sifiliul, (freanță sau boală de sânge).

Cea dintâi blenoragia se începe cu o scurgere a canalului urinar, căruia cel mai mulți nu-i dau nici o însemnătate, o consideră ca trecătoare. Mai târziu aceasta boală se răspân-

dește și în alte părți ale organismului așa mai des se localizează la încheieturi (cot, genunchiu, glezne), cari umflându-se produc dureri pe ani de zile imitând perfect reumatismul. Câte sute de bărbați și femei alegă și azi pe la diferite băi pentru a se vindeca din reumatism care în fond la ei nu este altceva decât o urmare gravă a blenoragiei suferite în trecut. Și ce pierdere de timp pentru acești bolnavi și sacrificii materiale zădărnice ce le aduc pe la diferite stațiuni balnere pentru recăștigarea sănătății lor.

Blenoragia în decursul ei se complica la bărbați adese-ori cu inflamații ale testiculelor (orchită blenoragică), la femei se estinde asupra uterului (mitrei, stratului), ovarilor (sămânță), producând dureri mari abdominale (foale), cari dureri nu încetează ani de a rânduri, așa încât aceste femei se uscă pe picioare. Afară de aceasta blenoragia produce tulburări adânci în organele femelești cari conduc la așa numita sterilitate a femeiei, stare în care femeia devine incapabilă de a produce descendenți. Însemnătatea consecințelor blenoragiei în viața socială, formând un factor principal în scăderea, decreșterea populației.

A doua boală șancrul moale ivindu-se singur nu ar prezenta nici un

pericol pentru organism dacă nu s'ar combina în cazurile cele mai multe cu microbul sifilisului.

Sifilisul, apare ca o rană mică neînsemnată de regulă pe părțile genitale (dar și pe alte părți) ale corpului omeneșc, care rană de multe ori dispare peste câteva săptămâni chiar și fără tratament. Microbiul sifilisului (spirocheți) se resoarbă din rana aceasta și ajung în sânge infectând astfel întreg organismul. Intrând odată microbul sifilisului în sânge vor produce slăbirea și distrugerea treptată a organismului. Fiindcă trebuie să știm, că nu este părticică în corpul omeneșc unde sifilisul nu ar putea pătrunde. Este totodată și boala cea mai înșelătoare deoarece nu este boală pe care sifilisul nu ar putea-o imita. Sifilisul lăsat fără tratament aspru în organism după câți-va ani își produce efectele sale dezastruoase. Se localizează pe organele interne ale corpului omeneșc și atacă inima, ficatul, plămânii, rinichii, măduva spinării și substanța creierilor, cauzând astfel cele mai grozave boli, tabesul și paraliza generală, cari nu se mai pot vindeca producând sfârșitul trist: nebulia.

Azi este fapt constatat, că numărul cel mai mare de nebuni îl dă sifilisul.

Gravitatea acestei boli zace însă în ales în faptul, că sifilisul se moștește. Din părinți sifilitici se nasc copii sifilitici; deci nu sufăr numai persoane atacate de această boală și toți urmașii lor. Sifilisul infectează sămânța bărbatului, care îmbonăvește mama, iar aceasta la rândul ei copii în pântec. Fiind sifilisul o otrăvă puternică, copiii părinților sifilitici în parte mor înainte de naștere, se lapdă, iar alta parte dacă se și nasc urma boalei sunt slabi, debili, fără putere de rezistență, înclinând ușor și ori-și-ce boală infecțioasă. De aici tem vedea rolul ce-l joacă sifilisul mortalitatea copiilor.

Descriind aici în mod general sifilisul vedem, că este o boală socială un factor social, care conduce la generarea rasei, și națiunii produce evident scăderea populației. Acesta este motivul pentru care s'au luată lupta de a combate această boală, în care luptă suntem toți interesați, toți cari formăm națiunea.

În articolele următoare vom descrie mai pe larg boalele venerice, și arăta căile și modul de infecție și odată vom da și arăta măsurile apărare în contra lor.

— 0 —

Sărbătorirea a 50 de ani de independență.

Te-Deum-ul de la Catedrală. — Festivalul dela Palatul Cultural. — Serbarea din Pârneava. — Iluminarea orașului. — Retragerea cu forțe.

Ziua de 10 Mai a fost sărbătorită la București — anul acesta — cu mai puțin fast exterior, dar cu o mai vie dovadă de solidaritate românească. — În locul obișnuitei parade militare din fața Universității, paradă care vorbea mai mult ochilor de cât sufletului, miniștrii plenipotențari ai tuturor statelor, acreditați pe lângă guvernul român, au asistat la ședința festivă a parlamentului, ședință în care reprezentanții tuturor partidelor politice și-au dat mâna și, într'un cald elan de înălțare sufletească, au proslăvit în cuvinte răsunătoare generația care acum 50 de ani a luptat din răspuțere ca să ne asigure independența.

Și e bine că miniștrii străini au asistat la o astfel de solidarizare românească, mai elocventă mai trainică și mai cu ecou decât orice paradă sculptoară de-alungul bulevardelor.

Nu mai e nici timpul și nu ne îngăduie nici locul să stăruim asupra festivităților ce s'au desfășurat la București. Ziarele din Capitală au relatat din vreme și pe larg marea manifestare națională din dealul Patriarhiei. Noi ne vom mărgini să arătăm, pe scurt, cum a decurs sărbătorirea zilei de 10 Mai în Arad.

— Încă de cu seară orașul îmbrăcase haina de sărbătoare: o haină care îi prinde numai în astfel de împrejurări, nu și în altele menite să le întunece și pe acestea și să le bojească și haina.

În dimineața lui 10 Mai s-au ținut serbări ocazionale la toate școlile primare și secundare stăruindu-se de către conferențieri respectivi asupra însemnătății ce o prezintă pentru întregirea neamului, proclamarea independenței prin războiul de acum 50 de ani.

La ora 11 a. m. s'a ținut în piața din fața Catedralei un *Te-Deum*, în prezența reprezentanților autorităților locale, ai armatei, ai școlii și a unui numeros public din toate straturile societății. — După oficierea serviciului divin, părintele Dr. Botiș directorul institutului teologic, a ținut o frumoasă cuvântare despre însemnătatea acestei zile, căutând să însufiețească tineretului școlar adunat, năzuința către faptele mari viitoare prin cunoașterea marelor jertfe din trecut.

După *Te-Deum* mulțimea a înpânzit centrul orașului, dându-i un înviorător aspect românesc.

După masă la ora 5 a avut loc în sala Palatului Cultural, festivalul anunțat de secțiunea locală a *Astreii*. Serbarea a fost deschisă cu „Imnul Regal” cântat de Corul „Armonia” sub conducerea maestrului Lipovan. Urmează la tribună d-l senator G. Tătărăscu, fost Sub-secretar de stat delegat al Universității Libere din București și al „Astreii” să conferențieze despre însemnă-

tatea lui Zece Mai și câștigarea independenței.

Conferința d-lui G. Tătărăscu

Regretăm că spațiul nu ne permite să reproducem dacă nu în întregime măcar mai pe larg strălucita conferință a d-lui G. Tătărăscu. Unul din asistenți vorbește înflăărat despre conferință și conferință în altă parte a ziarului. Noi vom urmări aici, în linii larg, șirul ideilor exprimate de vorbitor.

D-l Tătărăscu își începe cuvântarea aducând mulțumiri atât Universității Libere, care a organizat și trimis în Tară membrii ca să conferențieze despre „războiul pentru independență” cât și „Astreii” care a oferit patronajul său și a primit pe conferențiar.

Arată apoi în cuvinte înfăcșurate importanța zilei pe care o sărbătorim în lumina evenimentelor de acum zece ani și de astăzi insistând asupra faptului că fără 1877 întregirea neamului ar fi putut fi periclitată.

Intrând în fondul conferinței, d-l Tătărăscu, face o sumară expunere a evenimentelor care au precedat și pregătit războiul pentru independență, analizează pe larg și documentat — citând date și acte oficiale — evenimentele cronologice din anii 1876—1877—1878 și sfârșite tratarea subiectului său subliniind cele două mari rezultate ale sacrificiului de sânge din 1877—1878: emanciparea politică și economică a Tării și întărirea Dinastiei.

În încheiere conferențiarul evocă figura magnificului Rege Ferdinand, care prin sacrificiul și eroismul său a alțuit pe vecie ramura dinastiei sale pe trunchiul plin de sevă al românismului — și face un vibrant apel pentru unirea sufletească a Românilor, și pentru înlăturarea cu o oră mai devreme a sarbădului, sterpului și rușinosului regionalism.

Întreaga conferință, dar mai ales partea finală a fost des întreruptă de repetate și spontane aplauze, iar sfârșitul cuvântării a dat ocazie publicului să facă oratorului o călduroasă manifestare de simpatie, ovaționându-l timp îndelungat, chiar după ce a luat loc în loja Comitetului „Astreii”.

Atât de puternică a fost impresiunea produsă de conferință asupra publicului, încât pentru a mai strica efectul organizatorii, festivalului au crezut nimerit să reducă celelalte puncte din program, reținând numai corurile finale. Festivalul s'a terminat la orele 7⁴⁵ în mijlocul unui viu și adânc entuziasm.

La stăneul popular „Casa Națională” din Arad Pârneava.

În cadrele unei serbări școlare cu deklamări și cântece, Pârneveni au serbat ziua de zece Mai.

Părintele prof. Calus Turicu, a vorbit poporului despre marea, simbolul

și însemnătatea acestei sărbătoriri a regenerării conștiinței noastre naționale.

Face o frumoasă expunere comparativă între sărbătorile rânduite de Dumnezeu și acele ale neamului nostru, îndemnând poporul să stimeze trecutul dător de energie și îndemn. Din șirul cântărilor remarcăm corul compus din elevii d-lui Cădaru directorul școlii No. 4, care a executat cu multă măiestrie o cântare pe 3 voci.

A făcut o deosebită surpriză cuvântarea d-lui căp. Popovici care speculând priieșul zilei de 10 Mai a ținut să vorbească în numele picăturilor de sânge vărsate pe câmpul de război. Oare astfel să fie ecoul morților noștri?

D-l căpitan a ținut să se confunde cu un cucernic, albit de vreme, spre a biciui cu multă vehemență patimile societății românești. Credem pesimistă părerea d-lui căpitan — dacă nu exagerată. Altfel ar trebui să se vorbească

poporului. Nu vrem să bănuim felul cum au interpretat țărani cuvintele d-lui căpitan: „România n'a adus nici o schimbare Românilor,” sau „Eu am văzut pe Dumnezeu!”

D-l căpitan nu crede că cele susținute de D-sa cu atâta vervă, ar trebui lăsate în grija preoților? Noi cel puțin n'am observat până acum nici o legătură între uniforma ofițerească și reverenda preoților... deși... le stimăm deopotrivă.

Seara orașul a fost iluminat. S-au remarcat mai ales frumoasele ghirlande luminoase ale Primăriei și placata în lumini tricolore dela clubul *liberal*.

După 8^{1/2}, a avut loc o retragere cu forțe.

Publicul a continuat a circula pe străzi până aproape de 11 seara iar cafenelele și localurile publice au fost pline până târziu după miezul nopții.

Opera română din Cluj va veni la Arad.

Opera română din Cluj va da și anul acesta timp de două săptămâni reprezentații în Arad, cu începere dela 15 Iunie a. c. În prezent este într'un turneu la Cernăuți, Chișinău și Iași.

Anul trecut Opera din Cluj a dat în Arad câteva reprezentații foarte reușite. Nu greșim afirmând că acele reprezentații au fost unele dintre cele mai înălțătoare manifestări culturale ce le-a pomenit Aradul.

Faptul că ele au fost românești ne-au făcut mare cinste; streinii le-au cercetat în număr aproape mai mare decât românii.

Primirea caldă ce-a făcut Aradul Operei, a încurajat-o, căci o vedem azi într'un turneu mai

îndelungat, cercetând mai multe orașe. Dar înțelegerea cu care Aradul a îmbrățișat năzuințele culturale ale Operei din Cluj i-a făcut și lui însuși o mare cinste. Acest ziar, care luptă pentru răspândirea culturii și întărirea românismului, face un apel călduros către românii acestui județ, să participe în număr cât mai mare la reprezentațiile operei, ținute la cel mai ridicat nivel european. Cunoașterea muzicii clasice este o parte însemnată din cultura generală a oricărui intelectual. Să fim fericiți și mândri, că putem asculta în Arad reprezentații de operă, de valoarea cărora chiar și neromânii sunt încântați!

Un palat românesc în Arad.

Banca Românească a cumpărat un foarte valoros intravilan în centrul orașului (Colțul Str. G-ral Grigorescu și Bul. Regele Carol I.) față în față cu edificiul Băncii Naționale. În acel loc va ridica un palat în stil românesc, cu două etaje. În par-terre (jos) vor fi instalate birourile sucursalei sale din Arad, iar în etaje vor fi locuințe pentru funcționari.

După informațiile, ce le avem lucrările edificării se vor începe încă în toamna anului curent.

Expoziție de Pictură

În fiecare zi se poate vizita, între orele 10—1 a. m. și 4—8 p. m., în sala cea mică a Palatului Cultural din Arad, expoziția de pictură și de vase cu motive românești a D-nei *Letiția Al. Stamatiad*.

Adunarea generală anuală a Asociațiunii comercianților și industriașilor români din Arad și jur.

Duminecă și-a ținut adunarea generală ordinară Asociația comercianților și industriașilor români din Arad și jur. Ea a fost deschisă la ora 10 și jumătate de către dl. Maxim I. Vulcu. Înainte de a intra în ordinea de zi, Adunarea generală, cercetată de un număr foarte mare de membri, hotărăște cu deosebită însuflețire să aleagă de patron pe dl. Dr. Mihail Mărcuș, directorul regional al Băncii Românești, președintele Camerei de comerț și de industrie din Arad, și senatorul ales de Camerele de Comerț și de Industrie din Ardeal și Crișana. Adunarea trimite o delegație în persoana domnilor Sava Sevič, Ioan Goicea, Ștefan L. Feier, și încă 2 membri pentru a merge și a comunica dlui Mărcuș aceasta hotărâre, invitându-l să participe la ședința Adunării generale. Delegația se reîntoarce aducând pe dl. Dr. Mihail Mărcuș, care este primit cu entuziaste ovățiuni. Din partea membrilor Adunării dl. Vulcu îi predă prezidenția pe care dl. Mărcuș o ocupă, fiind adânc mișcat de însuflețirea cu care este primit.

Trecându-se la ordinea de zi dl. Sevič citește apoi Raportul general, care dă proba unei activități îmbucurătoare dezvoltată de Asociațiune. Raportul este luat cu plăcere la cuno-

știință. Din el remarcăm mulțumitele ce se aduc dlui inspector silvic I. Piso pentru sprijinul dat Asociațiunii, și apoi dlui Vasile Suciu directorul Școlii Comerciale pentru conferințele aranjate pentru membrii Asociației. Dl. V. Suciu a răspuns printr-o însuflețită cuvântare.

Se citește și aprobă nemodificate socotelile și încheierile lor anuale, apoi dl. Feier raportează despre constatările comitetului cenzorilor. Ambele sunt luate la cunoștință dându-se descărcarea cuvenită.

După acestea se aprobă bugetul anului proxim, în forma propusă de Consiliu.

Dl. Mărcuș, de încheiere, declară că a primit cu tot dragul distincția cu care a fost onorat și mărturisește că a fost foarte plăcut surprins de raportul bogat și atât de frumos, citit de dl. Sevič. Se bucură că a putut afla atâta viață tinerească în sinul Asociațiunii, pentru ale cărei scopuri face imediat o donațiune de Lei 10.000 (zece mii).

Cuvintele dlui Maruș sunt acoperite de aplauze și urări de „să trăiască” de către Adunarea generală.

După Adunare, s'a servit o gustare.
Rep.

Prospect de emisiune.

Direcțiunea Băncii Economice din Semlac S. P. A. în baza autorizațiunii primite din partea Adunării Generale din 14 Februarie 1926 și aprobării onor. Ministerului de Industrie și Comerț Nr. 25468/1927, pentru urcarea capitalului actual de lei 2000.000, la lei 5.000.000, emite 6000 buc. acțiuni în valoare nominală de lei 500 acția, în următoarele condițiuni:

1) 4000 acțiuni se pun la dispoziția vechilor acționari cu prețul de lei 700 acția, astfel ca fiecare acționar poate opta după o acție veche una nouă.

2) 2000 bucăți acțiuni se pun la dispoziția publică cu lei 800 acția.

3) Din sumele încasate dela primele 4000 acțiuni, se trece la capital lei 500 de fiecare acție, lei 180 la fondul de rezervă, iar lei 20 se va întrebuița pentru acoperirea speșelor de emisiune și achitarea dărei de 1/2% asupra capitalului urcat.

4) Din sumele încasate dela cele 2000 acțiuni noi emise, lei 500 de fiecare acție se vor trece la capital, lei 280 la fondul de rezervă iar lei 20 se vor întrebuița pentru acoperirea speșelor de emisiune și achitarea dărei de 1/2% asupra capitalului urcat.

5) Acțiunile neoptate sau nesemnate rămân la dispoziția direcțiunii pentru plasare.

6) Dreptul de optare se stabilește în trei termene:

a) Primul termen începe dela data publicării prezentului prospect și expiră la 30 Iunie 1927.

Acțiunile optate în acest termen se bucură de dividendă pe 1/2 an care va fi stabilită de adunarea generală respectivă.

b) Secundul termen de optare începe dela 1 Iulie și se termină la 30 Septembrie 1927.

Acțiunile optate în acest termen vor fi repartizate cu dividendă pe 1/4 an.

c) Al treilea termen începând dela 1 Octombrie durează până la 31 Decembrie 1927. Acțiunile optate în acest termen vor beneficia numai de dividendă anului viitor.

7) Asupra prețului acțiunilor optate sau semnate și neachitate la optare sau semnare se va percepe 24% în-terese anual pe maxim 2 ani. După

acest termen interesele vor fi cele obișnuite.

8) Optarea sau subscrierea se va face la centrala băncii din Semlac precum și la filialele noastre din Șelton Per-gul-Mare și Secusigiu.

9. Acționarii noi intră în drepturile prevăzute în statutul institutului odată cu participarea acțiunilor la dividendă. Semlac, la 6 Aprilie 1927.

28

Direcțiunea.

Spitalul de copii „Principele Mircea”
Arad.

Nr. 210. din 5 Mai 1927.

Condncerea spitalului de Copii din Arad în dorința de a da o asistență medicală populației orașului nostru a decis ca pe lângă consultațiunile gratuite care le dă zilnic între orele 11—12 a. m. copiilor săraci, să instituie consultațiuni gratuite și pentru copii funcționarilor publici care în majoritatea lor nu pot acoperi cheltuielile necesare unui tratament mai îndelungat cu un medic particular. Consultațiunile aceste se vor da de 2 ori pe săptămână Luni și Joi între orele 10—11 înainte de masă de către medicii primari a-l spitalului în ducalul consultațiunilor gratuite.

30.

Onoratul public cât și clienții mei vechi, cari și până acum mi-au dat concursul, îi avizez că în apropierea podului de peste calea ferată, lângă gară, Hotelul, Cafeneaua și Restaurantul din nou aranjat, sâmbătă se deschide.

În tot timpul mâncări calde și reci, vinuri speciale din podgorii și alte băuturi, Bere Drecher proaspătă în orice timp cu țapul. Serviciul cel mai punctual, în fiecare seară orchestră specială :: cl. I. Camere cele mai curate. ::

BARNA ATHANASIE.

27.

CAILE FERATE ROMÂNE

Șeful Stațiunii — Arad

AVIZ.

Avem onoare a vă aviza, că conform ordinului Sub-secretariatului de Stat Cfr. circulația pe linia Arad-Pecica-Bătaia se va deschide Miercuri 11 V — 1927 cu trenul No. 267 cu plecarea din Arad la ora 6,30. — Acest aviz având caracter public, rugăm al publica și în ziarul sus.

Arad, la 9-V-927.

Șeful Stațiunii
JURA.

32

Toată lumea trebuie să știe că în toată ziua se găsește cafea proaspăt prăjită în prăvălia la REGELE CAFELEI. Peața Avram Iancu colț Str. Meșanu Nr. 6. (24)

Nu călătoriți

la băile scumpe, când și în această localitate primiți același tratament cu baie de

ACID CARBONIC

SULFUR ȘI SARE

HIDROTERAPIE.

Cercetați deci Baia Simay. Personal excelent. Abonațiilor reducere. 29.

SE VINDE

O CASĂ

cu un intravilan de 400 st.

p. lângă halta tramvaiului.

Informațiuni se primesc în

Str. Căpitan Ignat Nr. 12a

Clubul sportiv „VOINȚA-VICTORIA”

Aranjează DUMINECĂ 15 MAI a. c.

O MARE SERBARE CÂMPENEASCĂ

pe terenul Clubului din Str. Căp. Ignat

Muzică, dans, buffet,
tombolă, etc.

Intrarea gratuită!!

Inceputul la ora 1 p. m.

O trinitate politică revoluționară.

Destăinuiri senzaționale.

Este încă proaspătă în memoria cititorilor, desbinarea din partidul național-tărănesc provocată de către doctorul N. Lupu, vice-președintele acestui partid. Gazetele noastre, au însoțit după colorarea lor politică, câteva zile de arădând această întâmplare, arătând-o drept o slăbire de puteri; sau o curățire naturală, care, spuneau gazetele oficiale național-tărăniste, și cele din Săbindar, ... „nu va întârzia să-și arate roadele ei binefăcătoare în viața politică a partidului național-tărănesc.”

Publicul cititor a gustat și el câteva vreme, această senzație proaspătă, apoi ca de obicei, a trecut-o la capitolul curiozităților de o zi, până ce la urmă a dat-o cu totul uitărei.

Azi, doar numai la cafeneaua Capșa din București se mai aud glumele și întepăturile între tovarășii de până ieri, formând plăcerea stăpînilor acestei cafenele, și aducând, câteodată, o ridicare mai mare tonului obișnuit al discuțiilor politice ce zilnic se petrec în acest tradițional local de întâlnire al elementelor de valoare a vieții noastre politice, culturale și artistice.

Dar, iată, adunarea regională dela Timișoara, a țărăniștilor Bănățeni, aparținând partidului de sub șefia D-ului N. Lupu, aduce amănunte noi și cu adevărat senzaționale, cari ne desvăluie un colț, până acum foarte întunecos al desfacerii acestui fruntaș de către prietenii D-sale, de până aci.

Făcând o amănunțită și nepărtinitoare judecată politică a vorbirilor, rostite de către fruntașii țărăniști la Timișoara, în ziua de zece Aprilie a. c., ajungem la o singură constatare și anume: despărțirea D-ului Lupu, de către D-l Iuliu Maniu, are la bază cauze de înalt ordin politic și național. Astfel, publicul nostru, necunoscător al celor ce s-au petrecut în culisele politice ale partidului condus de treimea Maniu-Mihalache-Stere, acum află că, contopirea făcută în sala Dacia din București, nu înseamnă o înfrățire de idei, învățăturii politice a două partide serioase și înțelegătoare a rolului lor patriotic, ci la Dacia s'a făcut și s'a înfăptuit: *înfrățirea regionalismului ardelenesc, cu revoluționarismul rusesc și s'a mai făcut înfrățirea urei și vrajbei între frați cu cea mai sălbatică luptă de clasă.*

Dar, D-rul Lupu a spus la Timișoara, mai mult decât atâtea. Domnia sa, a declarat:

— „Într'un sfat al fuzionaților, prezidat de către d-l Maniu, la care am luat parte și eu, s'a luat înțelegerea să se strice ceea-ce s'a hotărât și primit, adecă actul dela 4 Ianuarie 1927 care, după cum se știe, izvorăște din voința Domnitorului țării și pe care tot Românii trebuie să o respecteze și cinstească.”

Fruntașul țărănist ne destăinuiește și mijloacele prin cari s'a hotărât să se facă această stricare și anulare:

„S'a mai hotărât că dacă această stricare nu se poate face pe altă cale, atunci ea să se facă prin revoluție.”

Vă rog, să rețineți bine: figurile cele mai strălucite ale regionalismului (Maniu), a luptei de clasă (Mihalache) și a revoluționarismului feroce (Stere) pentru interese scârboase de ordin personal și de partid, sunt gata să deslănțue războiul între frați și să arunce țara în cea mai îngrozitoare catastrofă.

Această senzațională destăinuire făcută de către d-rul Lupu, trebuie să fie luată în serios, de oarece, ea găsește o puternică întărire în următoarele împrejurări.

D-rul Lupu, fostul vice-președinte al partidului Național-Tărănist, este cel mai în măsură să cunoască toate dedesubturile gândurilor național-tărăniștilor, conduși de păcătoasa treime politică.

Dr. Lupu, după cum însuși a spus-o a fost martorul ocular al negrei sedințe, prezidată de către lezuitul dela Blaj.

Dr. Lupu a făcut această declarație într-o adunare publică, deci în mod controlabil.

Și, în sfârșit, D-rul Lupu, e șef de partid și fost ministru, în urmăre nu avem absolut nici un motiv să ne îndoim că d-sa și-a dat bine seama de gravitatea excepțională a declarațiilor ce a făcut la Timișoara.

Prin urmăre, considerând gravitatea destăinuiri publice făcute la Timișoara și considerând, că atât Dr. Lupu, cât și D-nii Maniu, Mihalache, Stere sunt membri ai parlamentului român, țara întreagă are dreptul să-i ceară presei oficiale a partidului național-tărănist să anunțe cât mai neîntârziat hotărârea celor vizați să urce tribuna parlamentului; ori prin coloanele gazetelor lor de partid, să facă declarații de recunoaștere, sau, dacă le dă mâna, să spulbere acuza această excepțional de gravă ce se aduce conducerei partidului național-tărănesc.

Aceasta este o datorie poruncitoare pentru D-nii Maniu-Mihalache-Stere, căci țara vrea să cunoască, adevărul crud, și adevăratele gânduri cari în-sufletească toate lucrările celei mai primejdioase treime politice, prezidată de către d-l Maniu.

Societatea „Mormintele Eroilor” la Pâncota.

În ziua de 1 Mai 1927, Duminică Tomii, s'a ținut la Pâncota în localul „Casei Naționale” o frumoasă adunare în vederea constituirii Comitetului comunal Pâncota.

Au participat la această adunare reprezentanții tuturor religiunilor, școlilor organizărilor sociale cât și un numeros public.

A vorbit Căpitanul N. Popovici Șeful Serviciului Executiv al Comitetului județean Arad, explicând rostul cât și scopul Societății.

S'a procedat apoi la înscrierea de membrii.

Membri donatori sunt: Ioan Burza; Cuvinan Gh. Buda Ioan, Văgălan Cornel, Petru Zomoniță, Ioan Trif toți câte una mie Lei, Palcu Lazar, 5000 apoi Irányi Maurițiu, Gh. Câmpian notar Fizeșean Dumitru și Fildan Teodor câte 1000 lei.

Înscrierile de membri și donațiuni continuă și sunt nădejdi, că Pâncota va întrece orașul Arad în direcția aceasta.

S'a procedat apoi la constituirea comitetului Comunal Pâncota și împărțirea funcțiilor, așa după cum vom comunica mai târziu.

Pâncotanii au dovedit astfel cât sunt de înțelegători al lucrurilor frumoase. Cinste lor!

— 0 —

D-l Gh. Tătărăscu

fost Subsecretar de Stat la interne — în Arad.

D-l Senator G. Tătărăscu, trimisul Universității libere din București pentru a conferința despre Războiul pentru independență a sosit în Arad la 10 Mai orele 12:20 a. m.

La gară a fost întâmpinat de întreaga organizație liberală din Arad — și foarte mulți delegați din județ, — în frunte cu vice-președintele ei d-l dr. A. Demian, fostul prefect I. Georgescu, d-l Senator Mărcuș etc. Județul a fost reprezentat, prin peste 200 delegați, cari la coborârea din tren a d-lui Tătărăscu, l-au salutat printr'un înimos „Trăiască!”

D-l Dr. Botiș directorul Academiei teologice și președintele secțiunii locale a „Astrei” a adresat d-lui Tătărăscu, în numele acestei societăți, salutul de bunăvenire.

D-l Tătărăscu, după ce a îmbrățișat pe d-nul Botiș, a răspuns prin câteva cuvinte care au avut darul să emoționeze asistența până la lacrimi. După ce l-au fost prezentați cei de față, d-l Tătărăscu a fost condus la Hotel „Central”, unde a fost găzduit.

La 1 jum. p. m. a avut loc o masă comună în sala Restaurantului Central. Au participat la această masă aproape 200 persoane dintre care peste 120 delegați ai țărăniștilor din județ. Urale călduroase au întâmpinat sosirea fruntașului nostru. După ce toți s-au orlinduit la masă, asistența în picioare a ascultat „Tatăl nostru” spus cu multă căldură de însuși distinsul oaspe, apoi părințele dr. Botiș a binecuvântat masa...

Prânzul s'a sfârșit în cea mai bună dispoziție la ora 3 p. m., când d-l Tătărăscu a fost nevoit să plece ca să se pregătească pentru conferință.

Printre Comesenii am remarcat în fugă pe d. d.:

Dr. A. Demian, Mărcuș, I. Georgescu, Dr. Botiș, Dr. Ispravnic, Nasta, avocat Mihăilescu, Ing. Mateescu, Ing. Răzvan, Dr. Ursu, av. Mărculescu, Dr. Rohan, Pr. Dr. Popovici, Dr. Robu, Director Mihailin, Micloși, Dr. Lazăr Chișineu, Ing. Butolescu, Maior Bălcolanu, căpitan Simniceanu, Z. Handoca, Dr. Memete, colonel Retsch, Dr. Groza, Dr. Iancu, Pascu Verișan, Dr. Köves, I. Vulpe, Bergman, Crișan, Martin etc etc.

După conferința dela Palatul Cultural, d-l Tătărăscu a mers la clubul liberal unde a fost întâmpinat de un mare număr de membrii din organizația orașului și de delegați ai țărăniștilor din județ. Fiind înconjurat de cei prezenți, D-sa a făcut niște interesante incursiuni prin politica externă și internă insistând mai ales asupra acestora din urmă și căutând să precizeze raportul dintre diferitele partide. A dat frumoase sfaturi țărănilor și l-a îndemnat să se supună legilor și orînduirilor fiscale, oricât de năpăstioase ar fi ele pentru moment.

După ce a stat în mijlocul partizanilor politici mai mult de o oră d-l Tătărăscu s-a retras urmat de fruntașii organizației locale.

La 9 jum. a luat masa într'un cerc mai restrâns de partizani la „Crucea Albă”, iar la ora 1 noaptea a părăsit Aradul cu acceleratul de București, ducând cu sine amintirea dragostei cu care a fost primit și încurajat și lăsând în urmă regretul că nu ne-a fost dat să-l avem mai mult timp în mijlocul nostru.

Vulpecu.

Iarăși despre „Romanele de fascicol”.

În numeroase trecuturi spuneam că vom reveni asupra celor scrise până acum despre manoperele murdare, ale editorului meschin. Și ne ținem de promisiune. Revenim în acest număr spre a arăta, după cum am spus, sumele fabuloase pe care le fură din buzunarele inconștienților și ale celor cari se lasă supuși unor curiozități neîntemeiate.

Credem că redatele noastre date, aflate cu multă greutate dela niște factori autorizați, vor putea îndemna opinia publică, să creadă că suntem îndejuns de îndreptățiți să ne revoltăm în contra ticăloaselor porniri ale acestui excroc internațional.

Și nu suntem numai noi! Alătelea altele, din întreaga țară, atribuiesc epitele cele mai murdare editorului care se lăfădește printre mormanele de publicațiuni murdare, frecându-și palmele și rânjind, cu gândul la sumele care vor veni în urma ghișefului său necinstit.

Dar să lăsăm cifrele să ne confirme revolta. Vom lua o singură publicațiune. „Romanul” despre a cărui valoare am scris deajuns confrății minoritari din localitate: „Sivek Harca”. Din acest „roman” a distribuit în modul următor:

pentru Timișoara	30.000 fascicule
„ Arad	25.000 „
„ Oradea Mare	25.000 „
„ Cluj	30.000 „
„ Tg. Mureș	25.000 „ etc.

Costul unui exemplar este de Lei 3. Și cum din acest „roman” se vinde minimum 100.000 fascicule din fiecare număr și cum romanul este de peste 100 No. nu e nevoie de prea multă știință matematică, pentru a vedea că metoda de introducere prin reclamă americană, îi aduce roadele răvnite.

Zeci de milioane, încasează acest negustor ordinar, dând în schimbul lor otrăvit sufletească și patimă nebună.

De ce n'ar fi unanimă revolta contra acestui otrăvitor de suflete, când vedem dealăteori, mâini rugătoare, cari așteaptă mila noastră pentru aș cumpăra o bucată de pâine? De ce nu i-am atribui întreg disprețul nostru când vedem bunăvoința atâtor oameni cumsecade întinzând cheta pentru ajutorarea orfanilor, invalizilor, tuberculoșilor și atâtor alți nenorociți cari așteaptă îndurarea noastră? De ce ne dăm banul nostru cu atâta nechipărie, în schimb al murdărilor ce aduc profit unui negustor ce nu s'a gândit niciodată la acești nenorociți?

Domnule Ig. Hertz, vezi, ne punem și noi întrebări.

Nu ne-ai putea scuti de ele? Căci noi n'avem de gând să te scutim până când suntem îndreptățiți să ne întrebăm mereu, de ce atâta ghișefi?...

Vicențiu Bugariu.

Reprezentajii românești în luna Mai:

Joi 19 Mai, o singură reprezentație a teatrului „Fantasio” cu marele comic I. Iancovescu în celebra piesă „AZAIS” comedie în 3 acte de Louis Verneuil și Georges Beer, slăgarul stagiunii, ce s'a jucat de 150 în șir la

București. 25—26 Mai marele turneu oficial cu artiștii teatrului național din Cluj sub conducerea D-lor Neamțu-Otonel și V. Vasilescu și cu concursul D-lui Ștefan Braborescu, vor reprezenta:

Amicii falși, comedie în 4 acte de V. Sandou și UN EROU, comedie în 3 acte de N. Kritzescu.

Informațiuni

Șefii de sectoare și președinții comitetelor comunale ale organizațiilor liberale din comuna acestui județ, precum ori și ce membru din comitet, sunt înștiințați că ori de câte ori vin în oraș să treacă neapărat pe la clubul liberal din Bulevardul Regina Maria (Casele Lenghel) având a li-se face comunicări. Clubul este deschis în fiecare zi, dela ora 10-1 și dela 5-8 seara

În ziua de 22 Mai a. c. va sosi în Arad d. general Berthelot. D-sa va sta timp mai îndelungat în țară. Suntem informați că în Arad i se vor face o primire demnă de un asemenea amic al românilor cum e d. Berthelot. Dorim și noi, ca d. general să se simtă bine în mijlocul nostru.

Rugăm pe toți abonații noștri să achite abonamentul prin Banca Românească Arad.

A apărut în editura autorului „Fuigi...” un elegant volum de versuri ale domnului Al. Negură, fostul nostru colaborator.

În curând vom reveni mai pe larg.

Duminecă 15 Mai c. „Astra” medicală organizează următoarele Conferințe:

La orele 3 p. m., la școala de moașe vor vorbi dd: Prof. Nițescu — despre *Insulină*, Prof. Tătaru — despre *Sifilis*, pentru medicii specialiști din Arad și împrejurimi, iar la ora 6 p. m. în Sala Palatului Cultural va vorbi de prof. Iacobovici — despre *Transplantațiile de organe* (Voronoff) pentru marele public.

Direcțiunea Inchisoarei Arad face apel la buna voință a tuturor doritorilor de a da concursul binevoitor a aranja la această Inchisoare pe seama arestaților răătăciți, fie o șezătoare sau o conferință cu caracter pur moral, sau într-o formă de concert cu unele cântări prin care să fie și din cele religioase, c'o mică piesă de teatru care să servească la corectarea acestora și întărirea spiritelor lor în faptele bune, culturale și de folos atât lor cât și societății.

Pentru acest scop, punem la dispoziție o sală foarte mare și corespunzătoare. Scopul acestor șezători este, ca acești răătăciți să meargă spre regenerarea lor sufletească, dela care sperăm foarte bune roade.

Rugăm pe doritori, să ne avizeze din timp ziua precis, pentru a lua măsuri de pregătire.

Ținem să aducem la cunoștință, că asemenea șezători se pot ține numai ziua, fie înainte de masă sau după masă, în zilele de Duminecă și Sărbători.

Direcțiunea Inchisorii Arad.

Donațiuni: Domnul Lucian Secoșan sub-director general din Timișoara a binevoit a dona pe seama fondului zidirei Sf. Biserici din Dumbrăvița care a fost distrusă de incediu, suma de 3000 Lei. Credincioșii ort. din Dumbrăvița, aduc donatorului mulțumita cea mai mare.

Abonații noștri care nu primesc regulat Ziarul sunt rugați să comunice de urgență printr-o Carte poștală administrației.

La Arad au sosit doi delegați ai guvernului maghiar, cari s'au prezentat la d. Dr. Lazăr Nichi, directorul Palatului Cultural din localitate și au oferit drept recompensă pentru Statuia lui Kossuth și a Martirilor, demonate, precum și pentru Muzeul colecției evenimentelor că în ce privește schimbul, mitului pictor maghiar, Munkacsy „Cristos în fața lui Pilat” și „Golgota”. Delegații au prezentat și reproducerea acestor tablouri.

D. dr. Nichi a declarat delegaților că în ce privește schimbul, D-sa nu are nici o cădere, dat fiind că statuile în chestiune sunt proprietatea Comunei și prin urmare numai ea decide asupra lor, iar ultimul cuvânt îl are ministerul de Interne și deci nu poate da nici un răspuns precis în ce privește oferta lor.

Marți 10 Maiu, tânărul Căpitan Petru din comuna Micălașca aplicând tatălui său câteva lovituri în cap cu furca de fer, cauzându-i mai multe leziuni, bătrânul său tată a încetat imediat din viață.

Din 1 Mai toate cererile adresate autorităților de stat județ și comună, conform cu noua lege a timbrului, trebuie să fie timbrate cu timbre în valoare de 8 lei fără timbru de ajutor.

Cererile cari nu vor fi astfel timbrate nu vor fi luate în considerație.

Echipa Teatrului Național din Cluj sub conducerea D-lor Neamțu-Ottonel și Virgil Vasilescu, societari cl. I. va face un turneu în orașele din Ardeal și Bănat cu piesa „Amicii Falsi” de V. Sardou, comedie în 4 acte, în deajuns de reputată atât pentru subiectul ei, cât și pentru substatul moral, sufletește ce cuprinde; iar a doua piesă: „Un Erou”, comedie originală în trei acte de N. Kirilescu, piesă premiată de Comitetul de lectură al Teatrului Național din Cluj. Ambele piese, pline de frumuseți morale și sufletești se bucură de interpretarea deosebită a fruntașilor scenei clujene, împreună cu întreg personalul artistic al Teatrului Național din Cluj. Aceste spectacole prețioase vor avea loc și în orașul nostru în ziua de 25 Maiu 1927 când v. uca „Amicii Falsi” a lui V. Sardou.

Drauți:

Cu ocaziunea sfintelor sărbători ale Paștelor, dl. Locot de jandarmierie Petru Toma, fiu a acestei comune, pătruns de simțul de jertfă creștinească a dăruit bisericii ort. rom. de aici 2 tablouri, pictură în ulei, în preț de 10000 (zece mii) lei cari pot face podoabă ori cărei biserici.

Tot atunci Dl E. Vical proprietar în aceasta comună a dăruit un prapore cu 2 ruzi, foarte frumos.

Primească acești credincioși donatori cele mai călduroase mulțumiri.

Cor.

Se intenționa ca parlamentul să fie convocat pentru o singură ședință festivă în care să se aducă prinos și să se serbeze cu tot fastul cuvenit, semicentenarul războiului pentru independență după cum și celelalte simboluri atribuite zilei de 10 Mai prin legea adusă de d. general Averescu. Dar una se proiectează și alta se face. Guvernul n'a rămas satisfăcut. — cu toată graba din preajma Sărbătorilor — de rezultatul muncii sale trudnice și în consensință a hotărât această sesiune extraordinară, în care să se voteze și produsul necopt al d-lui Manoiilescu: „Dezarmonizarea salariilor”. Opoziția va fi atât de conștientă spre a ști înfrunța această lege cu toată energia pe

Parlamentul

care trebuie s'o aibă în fața punirilor atât de neîntemeiate și grăbiților „majoritari”.

Deocamdată în Corpurile legislative, se fac diferite intermedieri și comunicări.

Vor urma apoi două proiecte: Legea drumurilor și Modificarea unor articole din legea sanitară. Așa că, ziua de 10 Mai n'a fost decât o fastuoasă inaugurare a unei sesiuni extraordinare în care își vor lua cursul, aceleași patimi și aceleași frământări politice efemere. De ce nu s'a lăsat născută de grijile comune și preocupărilor interesate, ce puține această memorabilă și majestuoasă zi — simbol al integrității, libertății și învierii noastre ca națiune independentă?

Buletin săptămânal.

Situația politică.

Internă.

Implinirea a cincizeci de ani dela războiul pentru independență a fost prilejul unor impunătoare sărbătoriri în întreaga țară. Pretutindeni s'au evocat glorioasele vremi în cari s'au dat luptele memorabile pentru descătușarea principatelor și în care zace germeul progresului și realizării de până acum. La Camera deputaților, capii tuturor partidelor au vorbit despre însemnătatea zilei. În orașele de provincie, fruntașii vieții politice și culturale, au ținut conferințe, preamărind timpurile de glorie ale românismului.

— După întrunirea dela Timișoara, Național-Tărâniștii, s'au hotărât să acționeze vehement.

Astfel într-o consfătuire avută la centru au fixat unele puncte de atac numite „proponeri” și zic că „de modul cum se vor rezolvi aceste propuneri depinde atitudinea lor la discuția legilor”. Care va să zică „Ca să nu te latre câinele...” E și asta un procedeu, dacă nu o... tactică.

— „Lancea” cu tot avântul ei, plutește în neștire. Duminecă, au avut loc două congrese unul în București, al parlamentarilor („cuziști” cari nu-l vor pe d. Cuza) sub președinția d-lui Valer Pop și altul la Iași al partizanilor d-lui A. C. Cuza sub președinția d-sale. Ambele Congrese au fost onorate cu delegațiuni din întreaga țară venite cu propuneri de adeziune.

D. Cuza a exclus pe cei ce s'au întrunit la București iar cei din București au chemat la ordine pe d. Cuza. Cări vor înfrânge patimile efemere? Poate evenimentele viitoare o să ne lămurească această dezbinare. Oare vor rămâne cuziști fără „Lancea” sau d. Cuza fără cuziști? Ce harababură! Și în timpul acesta studenții își văd de treabă. Bine faci!

Externă.

Aniversarea războiului pentru independență n'a fost numai la noi o prilej de reînălțare sufletească și regenerare morală. În diferitele capitale din țările europene, au avut loc festivaleturi prin care s'a sărbătorit cu mare fast această aniversare.

La Paris au avut loc cele mai grațioase. S'au început de Sâmbătă în prezența marilor bărbați politici ai Franței și a amicilor Țării noastre. Au vorbit cu această ocazie d. d. Polcaré și Louis Marin. S'a mai sărbătorit aniversarea independenței la gațiile din Berlin, Roma, Atena etc.

— În Berlin s'a ținut un Congres al organizației germane: „Căștile de fier” organizație compusă din vechii luptători ai războiului mondial. Congresul a fost de așa natură, încât națiunile aliate au avut prilejul să se conviețească de adevăratele sentimente cari preocupă Germania în același timp când se credea oportună o apropiere între ea și adversarii ei de odinioară.

Desigur că atmosfera creată de acest congres, nu prea dă o măgulitoare perspectivă eventualelor încercări de uitare și împăcare. Prudența e oportună... mai ales în politică.

— Din China sosesc vești cari ne aduc aceleași îngrijorări. Au reînceput luptele civile cari de prezent sunt în ordinea zilei în lumea diplomatică. Liniștea de până acum era numai aparentă. Chamberlain a făcut un eșec pozeu al evenimentelor, concludând o mișcare comunistă își taie creangă de sub picioare, cu alte cuvinte, se dovedește că nu e prielnică timpurilor și locurilor.

Ghir land

Ultima oră.

Dl președinte al consiliului General Al. Averescu a fost numit de M. S. Regele cap al Regimentului 1 Roșiori, în rândurile căruia și-a început cariera militară în războiul din 1877.

În urma acestei înalte distincții a avut loc un schimb de telegrame între primul

ministru și comandantul regimentului, dl Col. Heinrich.

În curând dl general Averescu va veni în Arad — gar nizoana reg. 1 Roșiori — pentru a-și lua în primire regimentul.

Dsa va fi însoțit de ministrul de război, dl general Mircescu.